

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

بخش اجتماعی – وقتی عشق کورمان می‌کند نمی‌توانیم تمام نشانه‌های رابطهٔ ناکارآمد را ببینیم. باور این حقیقت که عشق زندگی‌مان می‌تواند صفاتی آزردهنده و گاه خطرناک داشته باشد، دشوار است. چطور آدمی که اینقدر معرکه به‌نظر می‌رسد، دقایقی بعد گریاشات و عاداتی آسیب‌زننده از خود بروز می‌دهد؟ هیچکس عالی نیست و آدم‌ها درطول زمان بزرگ می‌شوند و تغییر می‌کنند. خوشبختانه برخی مسائل کوچک در رابطه عاطفی قابل‌حل هستند؛ باین‌حال، ممکن است مشکلاتی در رابطه وجود داشته باشند که تنها راه رفع آنها تمام کردن رابطه و قطع تمام وابستگی‌ها میان دو فرد است. حال بیایید ببینیم رفتارهایی که هرگز نباید در روابط عاطفی با آن کنار بیاییم چه هستند؟ بسیاری از این رفتارهای غیرقابل‌تحمل ناشی از عدم اطمینان به خود و تمایل برای اعمال کنترل و سلطه بر رابطه است. برای مثال؛ ممکن است که همسرتان مرتباً شما را بدون هیچ دلیلی به خیانت متهم کند. درمورد اهداف و دستاوردهایتان کنایه‌های نامهربانانه بزند یا به‌دلیل عقده حقارت خویش بخواهد شما را متقاعد کند که آرزوهای شغلی شما پایه و اساسی ندارند. گاهی رفتارهای کنترل‌گرانه همسرتان می‌تواند رنگ خشونت خانگی به خود بگیرد. خشونت خانگی می‌تواند به شکل فیزیکی، عاطفی، روانی یا سوءاستفاده بروز پیدا کند. شما هرگز نباید با فردی که برای بالا بردن خود به شما احساس حقارت و بی‌ارزشی بودن می‌دهد کنار بیایید.

در ادامه با رفتارهایی که هرگز نباید در روابط عاطفی تحمل کنید، آشنا خواهید شد:

۱. سوءاستفاده عاطفی یا کلامی

بسیاری از ما سوءاستفاده عاطفی را بدون اینکه متوجه آن باشیم می‌پذیریم. سوءاستفاده‌های فیزیکی با کبودی و زخم‌های قابل‌مشاهده همراه هستند، اما سوءاستفاده عاطفی با گفته‌های فریبنکارانه و رفتارهای کنترل‌کننده‌ای همراه است که باعث می‌شود به خودتان شک کنید. قربانی این نوع سوءاستفاده اغلب نمی‌تواند رفتار بد شریک عاطفی خود را به‌عنوان سوءرفتار تشخیص دهد. زیرا فرد برای کنار آمدن با استرس چنین تجربیاتی از مکانیسم‌های دفاعی روانی مانند انکار و تقلیل دادن استفاده می‌کند.

رفتار فرد سوءاستفاده‌گر در ابتدا ممکن است معمولی به‌نظر

برسد. اما تداوم رفتار تحقیرآمیز نشانه وجود مشکلی بسیار عمیق‌تر است. رفتارهایی که می‌توانند در این دسته قرار بگیرند شامل: تحقیر شدید دربرابر خانواده، دوستان یا همکاران

مجبور کردن شما برای اجازه خواستن پیش از ترک منزل در برابر دیگران خالی کردن خشم بر سر شما، فارغ از اینکه مشکل ربطی به شما داشته باشد یا نه توهین به شما و به کار بردن اسامی رکیک خطاب به شما تهدید شما برای به دست گرفتن کنترل

قرار گرفتن در معرض سوءاستفادهٔ عاطفی در طولانی‌مدت، منجر به کاهش عزت نفس، دوری از دوستان و خانواده، افسردگی، بیماری، اضطراب و رها کردن اهداف می‌شود. شما سزاوار چنین رفتارهایی نیستید، اما درک موقعیتی که در آن قرار دارید و ترک سوءاستفاده‌گر فرایندی زمان‌بر است. از منابعی که در اختیار دارید و خطوط تماس امدادی (۱۴۸۰ خط مشاوره بهزیستی و ۱۲۳ اورژانس اجتماعی) بهره ببرید و عزم خود را برای ترک این رابطه جزم کنید.

۲. سوءاستفاده فیزیکی

اگر شریک عاطفی‌تان از شما سوءاستفادهٔ فیزیکی می‌کند، کسب شجاعت و قدرت برای جدا شدن فرایندی طولانی و سخت خواهد بود که مسائل اقتصادی نیز می‌تواند به سخت‌تر شدن آن دامن برزند. بنابراین با خودتان مهربان باشید. فراموش نکنید که شما سزاوار این بدرفتاری نیستید و کاملاً حق دارید که این رابطه را رها کنید. زمانی که خود را برای بیرون آمدن از این رابطه آماده دیدید، باید چندین اقدام احتیاطی و مرحله را درنظر داشته باشید تا این تغییر آسان‌تر و امن‌تر اتفاق بیفتد.

۳. تحقیر ظاهر

وقتی همسرتان وزن و ظاهر شما را تحقیر می‌کند، کاری بی‌رحمانه و نابالغانه کرده است. علاوه بر این، او می‌خواهد شما را فریب بدهد تا متقاعد شوید که قادر به ترک این رابطه نیستید، چون دوست‌داشتنی نیستید و برای هیچکس به‌اندازه کافی خوب نخواهید بود. این روشی بیمارگونه برای برقراری تسلط و کنترل روی رابطه

{اجتماعی}

رفتارهایی که هرگز نباید در یک رابطه عاطفی تحمل کنیم

است. شما زیباییید. افراد زیادی به این زیبایی گواهی می‌دهند. شما مجبور نیستید با کسی بمانید که زشتی درونی‌اش باعث می‌شود بخواهید طور دیگری فکر کنید.
۴.اگر شریک عاطفی‌تان دهن لقی می‌کند
اگر شما و شریک عاطفی‌تان مقابلتاً تصمیم داشته‌اید که رابطه‌ای متعهدانه داشته باشید، پس چیزی برای پنهان کردن وجود ندارد. البته ممکن است بنابه مقتضیاتی هر دوی شما تصمیم بگیرید رابطه را علنی نکنید. اما اگر غیر از این است و او شما را به دوستانش به‌عنوان شریک زندگی معرفی نمی‌کند، باید موضوع را جدی بگیرید.

شما مجبور نیستید که به‌خاطر شکی که همسرتان به خودش دارد، از دوستان صمیمی‌تان جدا شوید. اگر جنبه‌هایی از دوستی شما همسرتان را آزرده می‌کند، قطعاً باید به نگرانی‌هایش گوش بدهید و ببینید رفتارتان چگونه موجب ناراحتی او می‌شود. اما اگر همسرتان علی‌رغم بی‌گناهی شما و نبودن علتی برای اشتکاک، دانما اتهام خیانت را با یک یا چند تن از دوستان‌تان مطرح می‌کند، مشکلی در او وجود دارد. همسرتان باید بداند که شما خارج از رابطه‌تان با او هم موجودیتی دارید و پیش از وارد شدن به رابطه هم این موجودیت را داشته‌اید. این به معنی خیانتکار بودن شما یا مجاز بودن برای نسبت دادن چنین صفتی به شما نیست. تنها این معنی را می‌دهد که شما انسان مستقل و چندوجهی هستید که آدم‌های بسیاری را به دلایل متفاوتی در زندگی‌اش دارد.این مشکل خطرناک است زیرا اگر بدون برطرف کردنش در رابطه بمانید، برای قطع رابطه با دوستان‌تان تحت فشار قرار خواهید گرفت. همچنین، توجه کنید که چه او را به خیانت با دوستانش متهم کنید چه نه، او بدون نگرانی از واکنش‌تان به رابطه‌اش ادامه می‌دهد. این استانداردهای دوگانه بیش‌ازپیش آشکار می‌کنند که اگر نمی‌خواهید به رابطه‌تان پایان بدهید، باید به رفتار او پایان دهید.
۸. همسری که به حدودمرزتان احترام نمی‌گذارد

آیا همسرتان با اتفاقات ناگواری که برای‌تان پیش آمده است، شوخی می‌کند؟ آیا در حال ترک اعتیاد به مواد هستید و همسرتان به شما پیشنهاد مصرف می‌دهد؟ یا در حضور شما، حتی وقتی ناراحتی خود را ابراز کرده‌اید، به مصرفش ادامه می‌دهد؟ آیا درباره روابط قبلی خود طوری با شما صحبت می‌کند که پریشان شوید؟ آیا همسرتان مسائل شخصی شما را برخلاف میل شما با دیگران درمیان می‌گذارد؟ اینها تنها برخی از نمونه‌های تعدی به حدودمرزهاست که توسط شرکای عاطفی رخ می‌دهد. شما باید به او بفهمانید که چنین کارهایی تمام‌کننده رابطه هستند.

۹. همسری که خشم و تجربیات شما را بی‌اعتبار می‌داند

همان‌طور که باید فردی که شما را نسبت به درک و برداشت‌تان به شک می‌اندازد رها کنید، نباید همسری را تحمل کنید که می‌خواهد شما را متقاعد کند بخش‌های مهم خاطرات و تجربیات‌تان بی‌اهمیت یا غیرواقعی هستند. برای مثال؛ وقتی زنی خشم خود را نسبت به شنیدن متلک‌های خیابانی مکرر در مسیر کارش به همسرش ابراز می‌کند و او در جواب با گفتن: «اتفاق مهمی نیست، فکر کن ازت تعریف می‌کنن» موضوع را کم‌اهمیت جلوه می‌دهد، زن باید این نادانی را در نطفه خفه کند و اینگونه به او مسائلی را یاد بدهد که ممکن است نژاد یا جنسیتش مانع مواجهه با آنها شده باشند. به این ترتیب او یاد می‌گیرد که شرایط زن را درک کند. اگر بحث با او را آغاز نکنید و به این بی‌جبری پایان ندهید، قابل‌پیش‌بینی است که در این رابطه پریشان و آزرده خواهید شد. به همین ترتیب، اجازه ندهید که شریک عاطفی شما خشم‌تان را بی‌اعتبار و کوچک جلوه دهد.

۱۰. همسری که در حرف شما می‌پرد

همیشه این را می‌شنویم و البته حقیقت دارد: مکالمه یکی از مهم‌ترین بخش‌های هر رابطه است. اگر همسرتان مرتباً در حرف شما می‌پرد، حتی اگر قصد بدی نداشته باشد و صرفاً عادتت‌ی ناپسند را بروز دهد، باید به او گوشزد کنید. دفعه بعد که در حرف شما پرید بپرسید: «می‌خواهی با هم حرف بزнім یا می‌خواهی سخنرانی کنی؟»

اختلال سلفیتیس چیست و چه عوارضی دارد؟

بخش اجتماعی – فرهنگ لغات آکسفورد سلفی را این‌گونه تعریف کرده است: «عکس‌کی که فرد از خودش می‌گیرد و معمولاً منظور آنهایی است که با گوشی هوشمند وی‌وب‌کم گرفته شده‌اند و از طریق شبکه های اجتماعی منتشر می‌شوند.» از دیدگاه روان‌شناختی، سلفی گرفتن کاری است معطوف به خود که به فرد سلفی‌گیرنده امکان می‌دهد شخصیت و اهمیت شخصی خود را اثبات کند؛ همچنین سلفی گرفتن با گونه‌هایی از خصوصیات شخصیتی مانند خودشیفتگی رابطه دارد. البته سلفی گرفتن محدود به عکس گرفتن نیست؛ این کار می‌تواند شامل ویرایش رنگ و کنتراست، تغییر پس‌زمینه و اضافه کردن افکت‌های دیگر به عکس پیش از بارگذاری در اینترنت باشد. این امکانات اضافی و استفاده از ویرایش همه‌جوره باعث افزایش رفتار سلفی گرفتن، به‌ویژه در بین نوجوانان و بزرگسالان شده است. در این مطلب با مفهوم سلفیتیس یا التهاب سلفی «**SELfITIS**» آشنا می‌شویم؛ اینکه نخستین بار چگونه مطرح شد و نتیجه تحقیقات علمی روی آن چه بود. همراه ما باشید.

سلفیتیس یا التهاب سلفی از کجا آمد؟

چندی پیش گروهی از متخصصان آسیب شناسی و روانشناسان روسیه اعلام کردند اوج گرفتن تب سلفی به بروز اختلالات روانی جدی منجرخواهد شد. شاید شنیدن این موضوع در ابتدا عجیب به نظر برسد اما با کمی تامل می‌بینیم این نگرانی خیلی هم بجاست . درعوسوی وعزاز در بیمارستان و گورستان، از چهنمی ترین موقعیت ها گرفته تا بحرانی ترین درگیری های خیابانی و . . . سلفی گیران حضوری فعال دارند. بنابراین افراد در سلفی گرفتن به عنوان تهدیدی جدی برای سلامت روانی سلفی نگارانی که زیاده روی کردند، مورد توجه کارشناسان قرار گرفت.
در ۳۱ مارس ۲۰۱۴، مطلبی در وبسایت ADOBO CHRONICLES منتشر شد که ادعا می‌کرد انجمن روان‌پزشکی آمریکا (APA) «سلفیتیس» را به‌عنوان یکی از اختلالات روانی جدید طبقه‌بندی کرده است. نویسنده متن تعریف این انجمن را این‌گونه نقل کرده بود: «تمایل وسواس‌گونه و اجباری برای عکس‌برداری از خود و انتشار آن در رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان راهی برای جبران کمبود عزت نفس و برطرف کردن فقدان صمیمیت.»

همچنین، در همان مقاله ادعا شده بود که این اختلال ۳ سطح دارد:

مرزی: «حداقل ۳ بار عکس گرفتن از خود بدون ارسال آنها در رسانه‌های اجتماعی»
حاد: «گرفتن عکس از خود حداقل ۳ بار در روز و قراردادن تمام عکس‌ها در رسانه‌های اجتماعی»
عزیم: «اشتیاق غیرقابل کنترل سلفی‌نویزی برای عکاسی از خود و ارسال آن به رسانه‌های اجتماعی بیش از ۶ بار در روز.»

این مطلب در سایت‌های خبری متعددی در سراسر جهان منتشر شد؛ اما خیلی زود مشخص شد که شایعه بوده است. باین‌حال، یکی از دلایلی که تعداد زیادی از خبرنگارمه‌ها دوباره این مطلب را منتشر کردند، معیارهای استفاده‌شده برای ترسیم سه سطح از التهاب سلفی (مرزی، حاد و مزمن) بود که آن را باورپذیر می‌کرد. دلیل دیگر رونق این شایعه، مطابقت داشتن این مطلب با پیش‌فرض‌هایی بود که پیش‌تر در ذهن افراد نقش بسته بودند.

وسواس سلفی گرفتن

بنابراین ، جالب بود که ببینیم آیا می‌توان ادعا کرد که گرفتن عکس‌های سلفی

با کسی بمانید که زشتی درونی‌اش باعث می‌شود بخواهید طور دیگری فکر کنید.

۴.اگر شریک عاطفی‌تان دهن لقی می‌کند

اگر شما و شریک عاطفی‌تان مقابلتاً تصمیم داشته‌اید که رابطه‌ای متعهدانه داشته باشید، پس چیزی برای پنهان کردن وجود ندارد. البته ممکن است بنابه مقتضیاتی هر دوی شما تصمیم بگیرید رابطه را علنی نکنید. اما اگر غیر از این است و او شما را به دوستانش به‌عنوان شریک زندگی معرفی نمی‌کند، باید موضوع را جدی بگیرید.

اگر برای این رابطه وقت می‌گذارید، این حق شمامست که شناخته شوید. آیا شریک عاطفی‌تان شما را در آب نمک خوابانده است و نمی‌خواهد متعهد به نظر برسد تا بلکه فرد بهتری از راه برسد؟ آیا او دروغی را به خورد چندین شریک عاطفی داده است و لازم است رابطه‌تان را پنهان نگه دارد؟ آیا از رابطه با شما شرمگین است چون ظاهر یا چیزی درباره شما با معیارهای اجتماعی تضاد دارد؟ شما فقط باید با کسی باشید که به شما احترام می‌گذارد و از بودن با شما مفتخر است.

۵. اگر همسرتان کاری می‌کند که به برداشت، حافظه و سلامت عقل‌تان شک کنید

نمونه چنین شخصیتی را می‌توان در فیلمی رازآلود با نام چراغ گازی (GASLIGHT- ۱۹۴۴) با بازی اینگرید برگمن در نقش تازه‌عروس دید. همسر برگمن گنجی پنهان را با کمک چراغ گازی اتاق زیرشیروانی جست‌وجو می‌کند. که همین امر باعث کم‌نور شدن سایر چراغ‌های خانه می‌شود. زمانی که زن به کم شدن نور چراغ‌ها اشاره می‌کند، همسرش اصرار می‌کند که اینها خیالات او هستند، این رفتارها از طرف شرکای عاطفی کنترل‌گر بسیار معمول است. که با هدف ایجاد شک در برداشت شما از واقعیت، قصد دارند شما را از دوستان و خانواده دور کنند. برای نمونه همسر خیانتکار شواهد محکم شما را مبنی‌بر خیانت خود ساختگی می‌داند. یا وقتی چیزی را از شما دیده‌اند است، متقاعدتان می‌کند که آن را به کسی بخشیده‌اید. اگر با حرف‌هایشان آزرده‌تان کنند و شما بخواهید با این مسئله برخورد کنید، آنها احتمالا می‌گویند: «فقط یه شوخی بود» یا «می‌خواستم سرحال بیای».

ترک کردن چنین رابطه‌ای سخت است، زیرا او شما را بدخواهانه درباره خودتان به شک می‌اندازد.

۶.اگر همسرتان می‌خواهد شما را از دوستان‌تان دور کند

تمایل شریک زندگی‌تان به دور کردن شما از آشنایانی که پیش از این رابطه با آنها در تماس بوده‌اید، علامت خطری جدی است. توجیحات متعددی در پس این کار وجود دارد که همگی آنها بد هستند. دلایلی از قبیل کنترل‌گری، حسادت و عدم

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

یک زن جوان در حال بستن کفشهایش

می‌تواند یک رفتار وقت‌گیر و بالقوه وسواسی باشد یا نه. این همان کلیشه‌ای است که باعث شد بسیاری از افراد، داستان ساختگی مذکور را باور کنند. پژوهشگران در دو پژوهش، مفهوم سلفیتیس را آزمودند و داده‌هایی را مبنی بر آن در تعلق با سه سطح ادعا شده (مرزی، حاد و مزمن) جمع‌آوری کردند؛ در نهایت، مقیاس روان‌سنجی برای ارزیابی مؤلفه‌های فرعی التهاب سلفی را ایجاد کردند: «مقیاس رفتار سلفیتیس یا التهاب سلفی».

آنها از دانشجویان هندی به‌عنوان شرکت‌کننده در پژوهش خود استفاده کردند؛ زیرا هند بیشترین تعداد کاربران فیسبوک را در میان کشورها دارد. علاوه بر این، هند در مقایسه با دیگر کشورها، بالاترین میزان مرگ‌ومیر ناشی از سلفی را به خود اختصاص داده است. از میان ۱۲۷ مرگ گزارش‌شده برائث سلفی گرفتن از سال ۲۰۱۴، ۷۶ مورد آن مربوط به هند بوده است. این مرگ‌ومیرها معمولاً زمانی اتفاق می‌افتند که افراد سعی می‌کنند در موقعیت‌های خطرناک مانند داخل آب، ارتفاع، نزدیکی وسایل نقلیهٔ در حال حرکت مانند قطار یا در حال زُست عکس گرفتن با اسلحه سلفی بگیرند. پژوهشگران مصاحبه‌های گروهی با ۲۲۵ جوان دارای میانگین سنی ۲۱ سال را آغاز کردند. هدف آنها از به‌کارگیری این شیوه، یافتن مجموعه معیارهای اولیه‌ای بود که پایه و اساس التهاب سلفی است. برخی از سؤالات مصاحبه‌های گروه متمرکز عبارت بودند از:

چه چیزی شما را وادار به گرفتن سلفی می‌کند؟

آیا شما به گرفتن سلفی معتاد هستید؟

آیا فکر می‌کنید شخصی می‌تواند به گرفتن سلفی معتاد شود؟

یافته‌های پژوهشی

در طی این مصاحبه‌ها، شرکت‌کنندگان تأیید کردند که به نظر می‌رسد افرادی باشند که به سلفیتیس دچارند یا به عبارت دیگر، چیزی با عنوان سلفیتیس وجود دارد. باوجود این، آن‌ها در این بررسی، اطلاعاتی دربارهٔ تأثیرات منفی روانی – اجتماعی جمع‌آوری نکردند؛ پس هنوز نمی‌توان ادعا کرد که این رفتار یک اختلال روانی است. بررسی نتایج منفی حاصل از سلفیتیس عاملی تعیین‌کننده در تشخیص‌دادن آن به‌عنوان یک اختلال روانی است.

عوارض سلفی

بروز رفتارهای ضد اجتماعی :همان طور که گفته شد، سلفی نگاری افراطی موجب تشدید اختلال روانی خودشیفتگی و نمایشگری در افراد خواهد شد. ضمن اینکه رفتارهای ضد فرهنگی و ضد اجتماعی را دربلندمدت تقویت می‌کند. رفتارهای ضداجتماعی یعنی اینکه در پس زمینه زندگی واقعی مان، یک بحران یا فاجعه در جریان باشد اما فرد سلفی نگار بی توجه به هیچ چیز با محوریت قراردادن خودش، رو به دوربین تلفن همراهش، لبخند زده و عکس بگیرد. رفتارضد فرهنگی هم به طور مثال می‌تواند سلفی گرفتن همراه یا یک لبخند بیجا در مراسم سوگواری هنرمندان باشد.

تشدید اختلال خود زشت انگاری: سلفی ممکن است اختلال خودزشت انگاری را در کسانی که دچارش هستند، به طور حادثری تقویت کند چون امکان دارد بازخورد خوبی را از نمایش عکس های شان در شبکه های اجتماعی دریافت نکنند و درنتیجه

سال بیست و سوم / شماره ۵۳۰۶

حقوق در بستر قانون

جهیزیه

نسترن شکوهی راد *

معنا و مفهوم جهیزیه به‌طور کلی در فرهنگ‌های مختلف متفاوت است و در برخی کشورها می‌تواند شامل پول، جنس و یا حتی ملک باشد. اما آنچه ما قرار است به بحث بگذاریم، مهریه به معنای مجموعه وسایل و لوازم خانه است که عروس به خانه مشترک می‌آورد و این وسایل ممکن است بنا بر عرف و رسومات منطقه و خانواده متفاوت باشد.

جهیزیه جزء اموال زوجه محسوب می‌شود بنابراین می‌تواند هرگونه دخل و تصرفی که می‌خواهد در آن نماید. بنابراین شوهر مالک آن محسوب نمی‌شود. ولی مورد استفاده مشترک (زوجین) قرار می‌گیرد. در واقع آوردن جهیزیه به معنای انصراف از مالکیت یا شریک ساختن شوهر در آن نیست بلکه حق مالکیت زن بر آن باقی می‌ماند ولی شوهر نیز از منافع آن بهره‌مند می‌شود و می‌تواند به‌صورت متعارف از آن اموال استفاده نماید.

ماهیت حقوقی جهیزیه:

قانون ایران (قانون مدنی و قانون حمایت خانواده) تعریف و توضیح خاصی از جهیزیه ندارد. بنابراین سکونت قانونگذار در این زمینه ممکن است منجر به ایجاد چالش و بحث بین خانواده مرد و زن شود ولی به لحاظ حقوقی می‌توان جهیزیه را نوعی اجازه تصرف (اباحه) دانست که در واقع از سوی زوجه به زوج اعطا می‌شود و هیچ‌گونه حق دیگری برای زوج ایجاد نمی‌کند و هرگاه زن تمایل داشته باشد می‌تواند جهیزیه را به دیگری انتقال یا به خانه پدری بازگرداند.

هرچند که از نظر اخلاقی آوردن جهیزیه نشانه صمیمیت و همچنین نمادی از روح تعاون بین زن و شوهر است.

مسائل مربوط به جهیزیه معمولاً اختلاف و نزاع میان زوجین به‌وجود می‌آورد و این سوال مطرح می‌شود که آیا جهیزیه همچنان باقی است و یا در اثر استعمال و تصرفات از بین رفته است.

آیا زن از لحاظ قانونی الزامی به آوردن جهیزیه دارد؟

پاسخ به این سوال منفی است. زن از لحاظ قانونی هیچ الزامی به آوردن جهیزیه ندارد. ولی از لحاظ عرفی و فرهنگی و ملاحظات خانوادگی متفاوت است و این عرف و رویه ممکن است از لحاظ کمی و کیفی و شکلی نسبت به جهیزیه در خانواده‌ها و مناطق مختلف، متفاوت باشد و رویه ثابت و واحدی ندارد. بنابراین قانونگذار زوجه را ملزم به تهیه جهیزیه ننموده، ولی این عدم الزام قانونی مانع توافق عرفی بین خانواده‌های پسر و دختر نمی‌شود. در واقع خانواده‌ها با توجه به رسم و رسوم و فرهنگ خود می‌توانند در چگونگی پرداخت جهیزیه و مقدار آن توافق کنند.

تکلیف جهیزیه به فوت زوجه:

مطابق قانون، زوجین در مسایل مالی خود استقلال دارند، به همین دلیل جهیزیه نیز مالی است که چون متعلق به زوجه است اگر زوجه فوت کند اموالی که از او به‌جا می‌ماند به ورثه او تعلق می‌گیرد نسبت به سهم الارث. لذا اگر زوجین دارای فرزند باشند یک چهارم اموال به مرد به ارث می‌رسد و اگر صاحب فرزند نباشند یک دوم اموال به مرد می‌رسد و بقیه اموال میان سایر ورث تقسیم می‌شود.

چگونگی استرداد جهیزیه:

در زمان وقوع اختلاف، با فرض بر اینکه فهرستی از دگاه و مرجع رسیدگی کننده باید به عرف و اوضاع و احوال توجه کند و در موارد تردید نسبت به اینکه مال مربوطه متعلق به زن یا شوهر است از اماره تصرف (تصرف به عنوان مالکیت) یعنی مال در تصرف هر که بود اصل بر این است که او مالک است مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

استرداد جهیزیه مانند سایر دعاوی مطالبه حق نیازمند تقدیم دادخواست است. باتوجه به قانون شورای حل اختلاف مهریه تا سقف ۲۰ میلیون تومان در صلاحیت شورای حل اختلاف و نسبت به جهیزیه بالای این سقف (۲۰ میلیون تومان) طبق قانون حمایت خانواده در صلاحیت دادگاه خانواده است. بنابراین با تعیین محدوده قیمت اموال مشمول جهیزیه از سوی زوجه، با رجوع به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اقدام به ثبت دادخواست استرداد جهیزیه می‌نماید. و دعاوی مطرح شده باتوجه به تعیین محدوده قیمت خواسته دعوا به شورا یا دادگاه خانواده ارسال می‌شود.

زمانی که دعوی استرداد زوجه به دادگاه خانواده تقدیم شد، قاضی پس از شنیدن اظهارات زوجین، اقدام به صدور حکم استرداد می‌کند، اگر ادعای زن مورد پذیرش مرد قرار گرفت مرد ملزم به استرداد خواهد شد و اگر مورد قبول واقع نشود باید شاهدان تهیه جهیزیه از سوی زوجه در دادگاه حاضر شوند و دادگاه باتوجه به شهادت شهود حکم به استرداد جهیزیه خواهد داد.

*** کارشناس ارشد حقوق و مدرس دانشگاه**